

Зелений Світ

ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА
УКРАЇНИ

№ 7 (360) липень 2020

виживання
демократія
гуманізм

Дорогі побратими Партії Зелених України!

УЕА «Зелений світ» і редакція газети «Зелений Світ» радо вітають Вас із 30-літнім ювілеєм від дня створення!

30 років ми крокували однією стежкою захисту довкілля в Україні, долаючи неймовірний спротив антиекологічної, недоукраїнської влади на своєму шляху. Попри труднощі й негаразди нам вдалося здійснити багато хороших і корисних справ на благо українського народу. Бажаємо вам усім здоров'я та родинного тепла, гараздів і статків. Перемоги нам усім, на всіх фронтах і змаганнях, будьмо ж готові до рішучих дій на захист суверенітету і територіальної цілісності України!

Голова УЕА «Зелений світ»

Ю. Самойленко

Головний редактор газети «Зелений Світ» В. П'яченко

Facebook

Kononov Vitaliy з Юрієм Самойленком
24 травня о 19:18 · Публічно

Багато, багато років тому, ще в Радянському Союзі, ми з Юрком зареєстрували в Міністерстві Юстиції УРСР Партію Зелених України. Чому це було доручено нам, я не пам'ятаю. Але пам'ятаю, що нам обіцяли ящик пива і не розраховались. Це була сьома офіційно зареєстрована партія в Союзі і третя в Україні.

ДЕСЯТЬ РОКІВ «ЗЕЛЕНОМУ ФРОНТУ»

10 років тому близько двох тисяч небаждужих харків'ян вийшли на захист нашої природної святині — Центрального парку культури та відпочинку імені Горького. Тоді влада, знищуючи тисячі дерев, серед яких були і 200-300-річні дуби-велетні, направила проти нас міліцію, але вона не змогла зламати супротив. Тоді були найняті тітушки, які й змусили природоохоронників залишити табір опору.

10 років тому активісти з розбитого табору заснували «Зелений Фронт», — громадську організацію, що існує й понині, захищає довкілля, бере участь як у глобальних екологічних процесах. За 10 років зеленофронтовці зробили багато чого цікавого і корисного.

З повагою, Олег Перегон, ГО «Зелений Фронт»

Шановні зеленофронтовці, шановний пане Олеже Перегоне!

УЕА «Зелений світ» вітає вас із 10-літнім ювілеєм від дня заснування!

Бажаємо вашій громаді здоров'я та натхнення у нелегкій і небезпечній природоохоронній справі. Перемог вам та плідної діяльності!

Голова УЕА «Зелений світ» Ю. Самойленко

ЛИПЕНЬ

- 5 - День Військ Протиповітряної оборони України
- День Військово-Морських Сил України
- День звільнення міста Краматорська від російських терористів
- День звільнення міста Слов'янська від російських терористів
- 7 - День працівника природно-заповідної справи
- 8 - День родини
- 11 - Всесвітній день народонаселення
- 12 - День рибалки
- 22 - День визволення Сіверодонецька від незаконних збройних формувань
- 28 - День хрещення Київської Русі — України
- 30 - Всесвітній день боротьби з торгівлею людьми
- Міжнародний день дружби

КОРОНАВІРУС ЗНИЗИВ ШКІДЛИВІ ВИКИДИ ВІД ТРАНСПОРТУ НА 36%

Науково-дослідна організація Global Carbon Project вивчила вплив пандемії COVID-19 на глобальний рівень викидів вуглекислого газу і з'ясувала, що обмеження, запроваджені урядами різних країн, скоротили денні показники в середньому на 17 відсотків. Звіт опублікований у журналі Nature.

Згідно з даними Global Carbon Project, пандемія різко змінила структуру попиту на енергоносії по всьому світу. Інфекція і подальше введення обмежень спровокували зупинку промислових підприємств і призвели до значного зниження кількості поїздок на транспорті. У середньому денні показники викидів вуглекислого газу на початок квітня впали на 17 відсотків, а пікові значення для окремих країн доходили до 26 відсотків. Причому найбільший вплив мав наземний транспорт (сам сектор впав на 36 відсотків, але забезпечив 43-відсоткове зниження глобальних викидів CO₂), за яким слідує промисловість (-19% від середніх значень 2019 року), енергетичний сектор (-7,4%) і авіація (-60%).

ЄВРОКОМІСІЯ ПІДТРИМАЛА БІОРИЗНОМАНІТТЯ

Єврокомісія представила план з підтримки біологічного різноманіття. Він містить дві доповнюючі одна одну стратегії, пише DW. Їх мета — поліпшити охорону землі та водного простору, відновити пошкоджені екосистеми, а також довести, що Євросоюз може бути лідером у тому, що стосується захисту біорізноманіття та стійкої роботи продовольчих ланцюжків.

Так, у рамках першої стратегії пропонується реалізувати до 2030 року такі заходи, як перетворення в охоронні зони не менше 30% усіх земельних і морських ресурсів в Європі. При цьому планується урізноманітнити ландшафт не менше 10% сільськогосподарських угідь.

Друга стратегія включає заходи з поліпшення якості харчових продуктів і стійкої роботи продовольчих ланцюжків. Зокрема, планується довести до 25% частку сільськогосподарських земель, використовуваних відповідно до екологічних стандартів, а також до 2030 року посадити в Європі 3 мільярди дерев.

Газета «Зелений світ».
Виходить з 1989 року.
Засновники газети: УЕА
«Зелений світ»

Передплатний індекс
Свідоцтво про реєстрацію
№ 630 серія КВ
від 10.05.1994 р.
Ідентифікаційний код
№

Юридична адреса: 04070, м.
Київ, Контактова площа, 4
Адреса для листування:
01004, м.Київ, вул.Л.Толстого, 9

e-mail: vtkach_ko@ukr.net .

ВЕБ сторінка УЕА «ЗС»
WWW.zelenysvit.org.ua

Шеф-редактор
Юрій Самойленко
Головний редактор
Віктор Ткаченко

Думки, висловлені авторами
матеріалів, можуть не збігатися
з позицією редакції.

Рукописи не рецензуються
і не повертаються. Листування
з читачами лише на сторінках
газети.

Надруковано УЕА «Зелений
світ»

Тираж 999 прим.

В газеті використовуються
матеріали з інтернет-видань:
Кореспондент.net; Майдан-
ІНФОРМ; УНІАН; Утро.ru; «Обо-
зреватель», Експрес online,
eko.portal, ЕКОЛОГІЯ ЖИТТЯ,
ECOTOWN.

УЕА «Зелений світ» створе-
на в 1988 році як реакція суспіль-
ства на жаклиний екологічний
стан в Україні, спричинений
Чорнобильською катастрофою
1986 року. Асоціація є членом
Міжнародної федерації «Друзі
Землі».

Голова УЕА «Зелений світ»
Юрій Іванович Самойленко.

Газета «Зелений Світ» була,
на час створення, одним з най-
перших неформальних антире-
жимних видань, в якому відкри-
валася правда про стан здоров'я
нації та екологічні негаразди
в країні. Газета стала рупором
демократії. В епоху тотального
замовчування та брехні на наших
шпальтах відкривалися жакні
картини радянської дійсності.

У ЧОРНОБІЛЬСЬКІЙ ЗОНІ ПОБУДУЮТЬ СХОВИЩЕ ДЛЯ ЯДЕРНИХ ВІДХОДІВ З РФ

У Чорнобильській зоні побудують сховище для ядерних відходів українських АЕС, які будуть переробляти в РФ, розповів начальник відділу з питань державної політики у сфері поводження з радіоактивними відходами управління з питань зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та поводження з радіоактивними відходами Олександр Кравченко. За його словами, згідно з нормативними документами українська сторона повинна приймати високоактивні відходи, які повертаються з Росії після переробки відпрацьованого ядерного палива українських АЕС.

«Буде побудовано таке сховище, експлуатація якого триватиме до 100 років. Будівництво фінансуватиметься з фонду реактивних відходів, який формується за рахунок податку, які сплачують виробники енергетичних відходів. Сховище повністю забезпечує безпечне поводження з відходами. Ліцензія видається тільки за умови безпечного періоду експлуатації. Там серйозні вимоги до сховища, і проект проходив експертизу, і залучалися експерти з ЄС», — сказав Кравченко.

Для запобігання можливого витоку відходи будуть перемішуватися зі спеціальним розчином. Сховище буде розташовано в зоні відчуження, неподалік від 4 енергоблоку.

ПОЛІЦІАНТ НАКОЛОВ СОБАКУ НА ВИЛА І ХОТІВ СПАЛИТИ ЖИВЦЕМ

У Кривому Розі відбудеться перше судове засідання в справі поліціанта, який жорстоко поводився з собакою. Поліціанту загрожує від 5 до 8 років тюрми. Про це повідомляють активісти і зоозахисники у Facebook, зокрема Юлія Каданцева. Подія трапилася ще у березні минулого року, однак очевидно, що справа затягувалася.

«Слідством встановлено, що 2 березня 2019 року до поліцейського та його малолітнього сина на відстань близько 2 метрів підійшов безпритульний собака і почав гавкати. Правоохоронець, який у цей час прибирав територію біля свого будинку, вдарив тварину вилами. Після цього відвів сина у будинок, а сам повернувся на вулицю. Наздогнав пса та встромив у нього вила, підняв та жбурнув у багаття, яке розвів незадовго до інциденту. Від загибелі тварину врятували очевидці події», — йдеться у повідомленні Державного бюро розслідувань, яке спромоглося направити справу до суду аж через рік.

Як повідомляли ЗМІ, собаку врятували сусіди. Один з них побачив, що робить поліціант, і встиг заступитися за тварину. Собака ж змогла відповісти від багаття, однак без ветеринарної допомоги вона б померла.

Сусіди викликали поліцію, яка приїхала задовго за годину і відмовилася відвести собаку до ветеринара. Однак провадження за фактом жорстокого поводження з тваринами все-таки відкрили.

Як стверджують активісти у соцмережі, чоловік спокійно продовжує працювати в поліції.

В ОХОРОННІЙ ЗОНІ МУЗЕЮ В ПИРОГОВІ РУБАЮТЬ ЛІС

Забудовники продовжують дорізати великий ліс на земельній ділянці в охоронній зоні Національного музею народної архітектури та побуту в Пирогові.

Про це повідомив журналіст і громадський діяч Михайло Погребиський, опублікувавши фото з місця вирубки і документи, що підтверджують історико-культурне значення цієї території.

Як свідчить діючий Генеральний план міста Києва, ділянка, на якій проводяться рубки, не тільки охоронна зона музею, вона ще й входить у зону охорони пам'яток культурної спадщини та Південного історичного ареалу столиці.

За словами Погребиського, це не зупиняє забудовника від планів фактично знищити цю територію і забудувати її висотками.

«Перша масова вирубка дерев, нагадаю, на цій ділянці була здійснена в січні 2020 року. Всього за актом зелених насаджень, що підлягають видаленню — мають зрізати 2779 дерев! Це невеликий ліс — причому балка, тобто яр, усіяний лісом. Зараз дорізують те, що не дорізали в січні», — повідомив активіст. Як стверджує автор поста, орендар цієї ділянки — агрокомбінат «Хотівський» — втратив право на оренду за згодою сторін ще в 2007 році.

У даний час до орендаря ділянки прокуратурою Києва пред'явлено судовий позов, який, на думку, активіста, тільки прискорив дії зі знищення дерев.

«Забудовник зрозумів, що «пригорає» і потрібно поспішати! І ще режим карантину тут у нагоді — бо зручний для забудовників і сприяє активізації їх активності», — зауважив Михайло Погребиський.

ТЕМПИ ЗНИЩЕННЯ ТРОПІЧНИХ ЛІСІВ ЗРОСЛИ БІЛЬШ НІЖ УДВІЧІ

За період пандемії COVID-19 у світі значно інтенсивніше, ніж до неї, знищували тропічні ліси. Про це повідомляється у дослідженні Всесвітнього фонду дикої природи WWF, проаналізувавши супутникові дані з 18 країн Африки, Азії та Південної Америки, передає DW. «Вирубка лісів на 150 відсотків більша за середні аналогічні показники з 2017-го по 2019 рік», — йдеться у дослідженні.

У фонді порівняли лісовий покрив у березні 2020 року з показниками за період часу з 2017 по 2019 рік. В Індонезії, Камбоджі, М'янмі, Малайзії і Таїланді масштаби знищення лісів у березні 2020 року були значно більшими, ніж у 2018 та 2019 роках. У березні 2020 року втрати лісу в Малайзії зросли майже на 70 відсотків у порівнянні із середнім показником за три березня з 2017 по 2019 роки. В Індонезії та М'янмі вирубка лісів зросла у порівнянні з цим середнім показником на 130 відсотків, а в Камбоджі на 190 відсотків. Площі вирубки в Таїланді зросли більш ніж учетверо. У Південній Америці площа вирубки лісів зросла на 167 відсотків.

У фонді розповідають, що під час карантину у лісах став значно слабший державний контроль. «Наразі в лісі менше поліції, рейнджерів та інших державних інспекторів. Багато природоохоронців також застрягли в «домашніх офісах».

ЮРІЙ САМОЙЛЕНКО ЗАКЛИКАЄ КЕРІВНИКІВ КРАЇНИ РОЗРОБИТИ
НАЦІОНАЛЬНУ ПРОТИПОВЕНЕВУ ПРОГРАМУ

Голова Української екологічної асоціації «Зелений світ» та Всеукраїнського об'єднання ветеранів Юрій Самойленко звернувся до Президента України Зеленського В.О., голови Верховної Ради України Разумкова Д.О. та прем'єр-міністра України Шмигала Д.А. щодо проблем паводків та їх руйнівної дії.

Зокрема, у заяві йдеться про те, що повені у Карпатському регіоні відбуваються досить періодично, у зв'язку з геологічно-рельєфними, кліматичними та іншими природними факторами. Дослідження науковців показують, що більші чи менші паводки в Карпатах повторюються 4-5 разів на рік. Їх катастрофічні прояви спостерігались і в попередні століття, зокрема у 1779, 1882, 1887, 1902, 1912, 1925, 1941, 1947, 1970, 1978, 1980, 1998, 2001, 2008 роках. Дощове літо 2020 року не стало винятком. Велике стихійне лихо чергове спіткало жителів Карпатського краю.

Фактори, які лежать в основі виникнення частих паводків на Карпатських

річках і переростання їх в окремі роки у катастрофічні повені — відомі. Науковці та екологічна громадськість пов'язують їх з надмірною хижацькою вирубкою гірських лісів, незаконною діяльністю окремих українських громадян, зокрема, порушення забудови заплав і лугов навколо річок, незадовільним контролем державних та місцевих органів влади за дотриманням законності й відсутності повноцінної Національної протиповеневої програми, яка передбачила б можливість у короткі терміни здійснити низку ефективних протипаводкових заходів.

Як свідчать дослідження багатьох вчених, ліс дійсно є потужним водорегулюючим фактором. Лісові масиви здатні поглинати, утримувати і поступово віддавати велику кількість води, ефективно переводять поверхневий стік у внутрішньогрунтовий, оберігають ріки від обміління, ослаблюють наводнення і повені. Хоча, в умовах надмірних опадів і високій насиченості вологою ліс, і при 100% лісистості регіону, не може повністю перевести поверхневий стік у внутрішньогрунтовий і зрегулювати паводкові процеси.

Для запобігання утворенню катастрофічних паводків і їх руйнівної дії в майбутньому необхідно розробити і здійснити комплекс заходів міжнародного, національного і регіонального рівня. Зокрема:

1. створення системи доброякісних гідротехнічних споруд, зокрема водосховищ на гірських річках для регулювання паводкових стоків у періоди інтенсивних опадів;

2. перехід у Карпатському регіоні на вибірку систему лісогосподарювання, основою якої є поступові і вибіркові способи рубок, вирощування мішаних деревостанів з багаторічною вертикальною структурою на засадах природного насіннєвого поновлення;

3. збільшення лісистості Карпатського регіону за рахунок еродованих земель, невинуватих розораних схилів, підняття межі лісу, заліснення окремих штучно створених полонин, ділянок, зайнятих чагарниковою рослинністю тощо;

4. створення Національного протиповеневого штабу, до складу якого входили б керівники виконавчих структур, зокрема місцевих, які б у період стихійних лих діяли за особливим протоколом.

Всеукраїнське об'єднання ветеранів переконане, що розроблення Національної протиповеневої програми, дозволить у майбутньому ефективно протидіяти руйнівним діям паводкової стихії в Карпатському регіоні. Наші активісти готові долучитися до розробки Національної протиповеневої програми та сприяти Уряду у питаннях державотворення.

Прес-служба УЕА «Зелений світ»

ХТО НАСПРАВДІ ДЕРИБАНІТЬ
ЛІС ПІД БОЯРКОЮ

Людей, які хочуть захистити природу, автори звернення до президента звинувачують у спробі роздерибанили ліси.

«В останні роки різними, так званими екологічними організаціями, вносяться пропозиції знищити станцію шляхом створення на її теренах національного природного парку. Аналіз та практика свідчать про недоцільність такого кроку, намагання передати частину лісів під забудову», — цитує звернення сайт університету НУБіП.

Жодних доказів таких «злочинних намірів» автори звернення не наводять.

Після цього мешканці місцевих громад теж вирішили звернутися до президента з метою надати Офісу президента, уряду та Мінсвіти, якому підпорядкований НУБіП, й своє бачення ситуації: «Боярська лісосадна станція» (БЛДС) у процесі громадських обговорень Звіту з оцінки впливу на довкілля (ОВД), були зафіксовані численні порушення вимог законодавства, зокрема в частині пунктів 4 і 5 ст.6 Закону. Наслідком виявлених порушень справедливо став негативний висновок щодо Звіту з ОВД, виданий 4 травня 2020 року. Яким Мінекології зобов'язав БЛДС провести додаткову процедуру оцінки впливу на довкілля планованої діяльності щодо суцільних рубок головного користування обсягом 22,26 тис куб. м. на території планованого об'єкту природо-заповідного фонду Національного природного парку «Прип'ілля і Чернечий ліс».

«Звертаємо Вашу увагу на ситуацію, коли протягом кількох останніх років,

прикриваючись статусом науково-освітньої установи, ректор університету і керівник відокремленого підрозділу здійснюють масштабну комерційну діяльність у передмісті Києва», — додають автори листа.

Пересічному українцю важко втямити, скільки це — 22 тисячі кубометрів. Але якщо уважно прошерстити усі 629 сторінок Звіту з оцінки впливу на довкілля спеціального використання лісових ресурсів у порядку проведення суцільних рубок головного користування, то на сторінці 61 можна знайти таблицьку, де вказані вже не тільки кубометри, а й площа: 76 гектарів. Це площа суцільних рубок. Тобто після роботи лісорубів на цих 76 гектарах лісу не залишиться зовсім. Потім його мають посадити. Але новий справжній ліс виросте десь так років через 80.

Керівники НУБіП не знайшли спільної мови із місцевими громадами та екологістами. Не змогли переконливо пояснити, у чому необхідність і доцільність рубок. Натомість вдалися до тиску та необґрунтованих звинувачень.

Єдиний вихід — визнати помилковість цього шляху і шукати компроміс. У НУБіП працює багато авторитетних і фахових вчених, але комунікаторів, судячи з усього, — катма.

Наразі переконати людей у добрих намірах у лісоводів не вийшло. Мешканці Київщини вважають, що у Звіті з ОВД міститься багато грубих помилок.

«Закон вимагає оцінку впливу стан фауни, флори, біорізноманіття. У наданому Звіті з ОВД немає конкретних даних про розташування рідкісних видів (занесених у Червону книгу України в редакції 2009 року чи ті, що в містяться в додатках 1,2,3

Бернської конвенції), не описані методи оцінки впливу на такі види», — зазначає Роман Іваненко.

На думку учасників слухань, Звіт має бути щодо цього питання доопрацьований. «Отримані негативні відповіді на питання «Чи проводилися польові дослідження наявності червонокнижних видів на конкретних ділянках, які плануються до рубки?» У Звіті не наведений квартально-видільний перелік видів, які підлягають охороні. Не наведено жодних методів, які використовувалися для оцінки впливу на флору, фауну та біорізноманіття. Очевидно, що суцільна вирубка майже 70 га лісу матиме суттєвий негативний вплив на охоронювані види відповідно», — додав Роман Іваненко.

Після оцінки усіх зауважень Мінекоенерго видало негативний висновок — тобто не погодило заплановані рубки. На цьому історія не закінчилася. Керівництво НУБіП після отримання негативного висновку зробило три речі: поскаржилося президенту, замовило додаткову ОВД і розпочало кампанію з дискредитації екоактивістів. «Нині проект вже декілька місяців знаходиться на розгляді в Міністерстві енергетики та захисту довкілля. Проект пройшов оцінку впливу на довкілля і громадське обговорення. В ньому передбачено виконання всіх екологічних норм і заходів для збереження біорізноманіття в лісах на основі сучасних європейських вимог», — зазначається у документі.

По суті, у цьому зверненні керівники НУБіП закликають президента втрутитися у роботу Мінекоенерго, відкинути зауваження громадськості і змусити надати потрібний університету висновок.

ОКУПАНТИ ВИРУБАЛИ ЧЕРВОНОКНИЖНИЙ ЯЛІВЕЦЬ

У селі Тернівка під Севастополем із застосуванням техніки незаконно вирубували 4 гектари червонокнижних видів ялівцю. Про це повідомляє прес-служба «уряду» Севастополя.

«У результаті обстеження виявлено 668 екземплярів рослин, занесених до Червоної книги Російської Федерації і Червону книгу міста Севастополя. Така масова вирубка червонокнижних рослин у нас в Севастополі вперше. Буде зроблено розрахунок збитків. За попередніми даними — це понад 10 мільйонів збитків. Зараз працюємо, щоб визначити точний розмір збитку», — зазначив «заступник начальника» «Севприроднадзора» Вадим Післяк. Ялівець високий занесений до Червоної книги України. Його природоохоронний статус визначений як уразливий.

Підкреслюється, що на значній частині ділянки ялівець перероблений у тріску. Роботи проводились з застосуванням техніки.

НА ДОНБАСІ ЗАТОПЛЕНІ СХОВИЩА ТОКСИЧНИХ ВІДХОДІВ

З квітня 2014 року внаслідок збройної агресії Російської Федерації порушено екологічну рівновагу у регіоні, що призвело до небезпечних змін стану навколишнього природного середовища на території, де проживають майже 5 мільйонів осіб.

Як повідомляє прес-служба прокуратури Донецької області, до Єдиного реєстру досудових розслідувань внесено відомості за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 438 Кримінального кодексу України, тобто за фактом порушення законів та звичаїв війни на тимчасово окупованій території Донеччини.

«У ході військових дій зруйновано та пошкоджено велику кількість об'єктів інфраструктури, такий стан може негативно позначитися на роботі очисних споруд, захисті сховищ токсичних та радіоактивних відходів, що загрожує погіршенням якості питної води та порушеннями у роботі систем господарського та питного водопостачання. Адже подальше затоплення шахт на окупованій території сприяє виходу на поверхню токсичних шахтних вод і потрапляння їх до р. Сіверський Донець та Азовського моря», — йдеться у повідомленні.

Вказані дії країни-окупанта є порушеннями положень Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 та ст. ст. 35, 54, 55 Додаткового протоколу від 08.06.1977 (Протокол I).

ЗАГРОЗЛИВЕ ЗАБРУДНЕННЯ ВОДОСХОВИЩ НА ОКУПОВАНОМУ ДОНБАСІ

У Міністерстві з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій заявили про загрозливий стан водосховищ на Донбасі, які забруднили окупанти. Про це йдеться в повідомленні на сайті міністерства.

«З кінця 2019 року внаслідок злочинної недбалості Російських окупаційних адміністрацій на тимчасово окупованих територіях Донецької і Луганської областей порушено роботу двох водосховищ і спричинено їх забруднення, чим створено пряму загрозу для життя і здоров'я сотень тисяч громадян, а також для місцевої екосистеми», — йдеться в повідомленні.

За інформацією міністерства, у тимчасово окупованих районах Донецької області внаслідок тривалого неконтрольованого скидання неочищених стоків шахти «Булавінська» до Волинцівського питного водосховища, що розташоване на схід від міста Єнакієве, зафіксовано значне порушення гігієнічних та екологічних показників. Зокрема, норми щодо гранично допустимої концентрації у воді нафтопродуктів перевищено у 6 разів, нітратів — у 5,7 рази, сульфатів — у 3,5 рази, а цинку — майже у 4 рази. Зазначається, що Волинцівське водосховище використовується як джерело питної води для міст Єнакієве, Дебальцево, Шахтарськ, Чистяково (раніше Торез) та інших населених пунктів, де проживає понад 300 тис. осіб.

«Окупаційна адміністрація знає про наявність проблеми, проте адекватних заходів не вживає. З початку року забруднені стоки шахти замістили у водосховищі близько 25% води. Оскільки фільтраційні станції водосховища не розраховані на очищення води з такими санітарно-хімічними показниками, при збереженні тенденції воно стане абсолютно непридатним для використання до кінця 2020 року», — наголошують у міністерстві.

На даний момент забір води з Волинцівського водосховища тимчасово припинено, вода для споживання подається з каналу «Сіверський Донець-Донбас». Однак, у відомстві вважають, що недовзі ситуація може вийти з-під контролю, адже канал потребує регулярного очищення та планового ремонту, тоді окупаційна «влада» почне подавати людям забруднену воду.

«Мінреінтеграції вважає це підтвердженням загарбницьких дій держави-окупанта, яка безжально експлуатує окуповану територію, створюючи загрози для людей, екології та знижуючи можливість розвитку агломерації Алчевськ-Перевальськ та прилеглих районів у стратегічній перспективі», — наголоєв заступник міністра Давид Макарян.

НА ОКУПОВАНИЙ КРИМ ЧЕКАЄ СПЕКОТНЕ І БЕЗВОДНЕ ЛІТО

За останні роки ситуація з водою в Криму має тенденцію до деградації природних і наливних резервуарів. За даними групи «Інформаційний спротив», відсутність дніпровської води, яка надходила на півострів через Північно-Кримський канал, а також зима з малою

кількістю опадів, призвели до того, що наразі фізичне заповнення кримських водосховищ становить приблизно третину від необхідного.

Повідомляється, що найпостраждаліші наливні водосховища, що живилися водою з нині перекритого Північно-Кримського каналу. «Просто катастрофа на розташованому в межах міста Севастополя Фронтонському водосховищі (заповнюваність 4,2%), а також на Міжгірському (2,6%), яке колись було найбільшим з резервуарів подібного класу. Не краща ситуація і на водосховищах, поповнюваних за рахунок природного припливу. Білогірське і Партизанське заповнені приблизно на 30% від необхідного обсягу води, найгірше справи йдуть на Бахчисарайському (22,9%)», — йдеться в повідомленні ІС-Крим.

МІЛЬЙОН КРИМЧАН МАТИМЕ ПРОБЛЕМИ З ПИТНОЮ ВОДОЮ

Півострів на порозі посухи, яка може завдати значної шкоди. Зима була практично безсніжною. Вода випаровується високими темпами, дощів немає, немає і підживлення підземних вод і водосховищ водою Дніпра. Північно-Кримський канал перекритий вже шостий рік.

На півострові 15 водосховищ, побудованих на кримських річках загальним обсягом близько 250 млн кубів, половина з них — маленькі, менше ніж 10 млн кубів. Наповненість цих водосховищ на сьогодні — менше 100 млн кубів. Це рекордно низький показник.

Водосховища Північно-Кримського каналу — це вісім водосховищ загальним об'ємом 150 млн кубів. У 2014 році обсяг наповнення наливних водосховищ становив 98 млн м³ або 68% від проектного об'єму. На сьогодні він вже менше 19 млн кубів. Такого стану водних ресурсів не було за останні 50 років.

Проблема з питною водою може бути дуже гострою. Особливо це торкнеться Сімферополя, Севастополя, Феодосії і всього степового Криму (Первомайський, Джанкойський, Сімферопольський, Красногвардійський, Нижньогорський, Кіровський, Роздольненський, Сакський і Чорноморський райони). В цих регіонах живе більшість мешканців півострова. Майже 1000000 кримчан цього року на собі відчують проблеми з питною водою.

Значно скоротилася водність підземних річок. Кілька гірських річок, як Аузун-Узень і Сари-Узень у Великому каньйоні Криму, перетворилися на тоненькі струмки або зовсім пересохли.

За останні 6 місяців 56 артезіанських свердловин показали підвищену мінералізацію і тепер їх не можна використовувати для питного водопостачання. Ці свердловини стали технічними. Засолення та мінералізація питних свердловин у цьому році стане дуже помітним явищем, особливо в степовому Криму.

Окрім проблем з питним водопостачанням, ще більш відчутними будуть проблеми через відсутність води у виробничій та екологічній сфері: повністю припиниться агроприводництво сої, кормів, значно скоротиться виробництво овочів, постраждають тваринництво, виробництво товарного м'яса, риби і молочних продуктів.

НА БУКОВИНІ ЖІНКИ РЯТУЮТЬ ЛІС

У державному підприємстві «Сокирянське лісове господарство», що на Буковині, після завершення висадки молодих дерев у відкритий ґрунт лісівники взялися за підтримання їх росту.

Як зазначає Держлісагенство у Facebook, у перші роки дерева-сіянці просапують, прокошують ручним або механізованим способом. Зазвичай цю роботу виконують жінки, яких щороку на підприємство влаштовують на сезонну роботу.

В урочищі «Бабине» бригада з чотирьох працівниць щодня просапувала минулорічні насадження дуба звичайного. Таким чином формується бажаний склад і густота насаджень, кількісне співвідношення між породами, виділяючи головну.

ПОЛТАВСЬКЕ СЕЛО ПРОТИ РОЗОРЮВАННЯ ЛУКІВ

Мешканці села Хорошки на Полтавщині повстали проти розорювання луків і сіножатей. Їхнє обурення переросло у загальнонаціональний флешмоб.

Все почалося з того, що селяни довго боролися за повернення землі, яку самовільно захопив один з мешканців. Однак, навіть після того, як ділянку повернули у власність громади, системні порушення не припинилися, кажуть у Хорошках. Луки й сіножаті, прилеглі до річок території масово розорюються і розробляються. Це відбувається всупереч усім чинним нормам, стверджують у громаді.

Тому мешканці села розпочали флешмоб — про це у Facebook повідомив місцевий мешканець Родіон Заугольний.

Після цього у мережі почали з'являтися відповідні пости з інших громад.

Нагадаємо, безконтрольне розорювання луків, заплавів, сінокосів є незаконним, оскільки може призводити до катастрофічних наслідків для довкілля. Для прикладу, розорані луки можуть стати причиною висихання озера чи річки, а розоране пасовище банально зменшує площі випасу свійської худоби, внаслідок чого страждають домогосподарства. Розораність земель є однією з причин пилових бур на Київщині та в інших регіонах.

Учасники флешмобу сподіваються таким чином привернути увагу суспільства до проблеми.

У ХАРКОВІ ПОЧАЛИ СОРТУВАТИ СМІТТЯ

У Харкові почали встановлювати контейнери для роздільного збору сміття. Перший такий майданчик з'явився на проспекті Перемоги, 66-К. У мережі повідомляють, що найближчим часом такі контейнери з'являться й в інших мікрорайонах Олексіївки та Павлового Поля.

Місцеві мешканці можуть сортувати сміття трьох видів — пластик, папір та скло. Контейнери влаштовані так, що відходи не вивалюються на землю та не розлітаються по навколишній території. Й з них не так просто щось витягнути.

«Нові контейнери стоять вже пару тижнів, і ми кілька разів вивозили їх вміст. Результати хороші: корисні відходи по пластику та ПЕТ-пляшках складають 60%, по паперу й упакуванню — 75%, по склу —

90%. Це все додатково вручну сортується й продається, а гроші направляються на ведення господарської діяльності комунального підприємства з поводження з відходами», — йдеться у повідомленні пресслужби Харківської міської ради.

У майбутньому систему роздільного збору відходів впровадять по всьому Харкову, а на сміттєпереробному комплексі запустять сортувальну лінію, яка в автоматичному режимі буде сортувати цінні відходи.

ОРНІТОЛОГ ОРГАНІЗУВАВ ЦЕНТР РЕАБІЛІТАЦІЇ ПТАХІВ

Реабілітаційний центр для птахів, що постраждали через людську жорстокість, організував орнітолог із Кропивницького Станіслав Гужявічус. Першим вихованцем став птах-носоріг, якого чоловік викупив у недбалих господарів. Втім, за кілька місяців зграя суттєво зросла, йдеться в сюжеті ТСН.

«Я їздив по наших зоопарках, спочатку намагався його кудись пристроїти. Там є інші види птахів-носорогів, але саме такого, як в мене, я ще не бачив ніде. Тому я його залишив у себе, просто побудував йому великий вольєр», — розповідає Станіслав. З часом, вольєрів побибільшало і в них з'явилися нові мешканці.

Здебільшого у чоловіка живуть пуги та інші дрібні птахи, яких люди спочатку купують, а потім втомлюються від них і перепродають, або ж, що ще гірше, просто випускають на вулиці, де домашні птахи приречені.

ЩОБ ЗАМАНИТИ ТУРИСТІВ ФЕРМЕРИ ЗБУДУВАЛИ ДОРОГУ ДО ЗАПОВІДНИКА

Фермери на Одещині за власний кошт збудували дорогу до заповідника «Тузовські лимани» лише, щоб туди приїжджали туристи. Про це йдеться у відео #ШОТАМ.

Для побудови дороги вони використовували власні техніку та пальне. «Ми хочемо, щоб у регіоні розвивався туризм, а як з такими дорогами їздити?» — кажуть фермери.

Нині дорогу обкатують місцеві екологи та працівники парку. «Ми маємо великі надії на розвиток внутрішнього туризму», — розповідає еколог Іван Русев.

Парк — це ланцюг із 13-ти лиманів у межах річки Дунаю та Дністра. Лебеді, дельфіни, пелікани і ще сотні надзвичайно рідкісних видів.

Завдяки зусиллям волонтерів парк вдалося врятувати від знищення. Проте війна із забудовниками та бракон'єрами триває досі.

ГРОМАДА ПРОТИ ВИРУБКИ ЛІСУ ПІД СТОЛИЦЕЮ

Мешканці Київщини обурені намірами НУБіП (Національного університету біоресурсів і природокористування) провести масштабні суцільні рубки під Києвом. Про це GreenPost повідомив ініціатор проєкту «Казкове село Бобрися» Роман Іваненко.

«Під час громадських обговорень звіту з оцінки впливу на довкілля (ОВД) планованих рубок мешканці навколишніх сіл та селищ різко розкритикували цей звіт

і у своїх виступах довели, що рубки матимуть у край негативні наслідки», — сказав GreenPost Роман Іваненко.

Університет біоресурсів колись називався Українська лісгосподарська академія (УСГА). Його корпуси розташовані у затішному куточку Голосіївського лісу у Києві. Але крім них НУБіП має низку відокремлених підрозділів. Зокрема — Боярську лісову дослідну станцію. Ліси, якими опікується ЛДС розташовані в центральній частині Київської області на території 15 сільських рад, Боярської міської ради, в межах Києво-Святошинського, Макарівського, Васильківського адміністративних районів та Голосіївського району м. Києва на загальній площі майже 18 тисяч гектарів (17835,0 га).

«Обсяг запроєктованої ВО «Укрдержліспроєкт» розрахункової лісосіки в порядку рубок головного користування для ВП НУБіП України «Боярська ЛДС» щорічно становить 22,26 тис. м³ ліквідної деревини (57% загальної середньої зміни запасу по підприємству), в т.ч. по сосновій гопсекції — 21,65 тис. м³, по твердодістятній (дубова високостворна) — 0,61 тис. м³», — зазначено у документах, які НУБіП подавав до Мінекоенерго для проведення ОВД — оцінки цих рубок на довкілля.

ЗВЕРНЕННЯ НА ЗАХИСТ ВИДІВ ЧЕРВОНОЇ КНИГИ УКРАЇНИ

Низка природоохоронних організацій звернулася до голови Національної комісії з питань Червоної книги України Мосіякіна С.Л., членів Комісії, науковців з відкритим зверненням на захист видів флори з охоронного переліку Червоної книги України.

Широком колам наукової та природоохоронної громадськості стало відомо, що Національна комісія з питань Червоної книги України отримала пропозиції видалити ряд видів флори з нинішнього охоронного переліку Червоної книги України. Ми прекрасно розуміємо, що постійне розширення переліку видів, що підлягають охороні, викликає сум та говорить про недостатні зусилля держави у сфері охорони довкілля. Однак, лише реалістичний погляд на речі, якими б неприємними вони не були, може спонукати владу та громадян на прийняття і реалізацію необхідних рішень у сфері охорони біорізноманіття.

На нашу думку, йдеться у зверненні, у зв'язку зі знищенням оселищ Національна комісія має внести в Червону книгу України ряд видів, популяції яких перебувають на низькому рівні, маловивчені або наявність яких у регіональних Червоних списках не забезпечує їхню охорону. У зв'язку із наведеним вище закликаємо Національну комісію з питань Червоної книги України залишити в переліку видів Червоної книги України наступні: ковила волосиста, ковила Лессінга, місячниця оживаюча, водяний горіх плаваючий, сальвінія плаваюча, клокичка периста, цибуля ведмежа, плаун річний, зморшок степовий. Закликаємо внести до переліку Червоної книги України: мигдаль степовий, вужачка звичайна.

На превеликий жаль, на нинішньому етапі будь-яке скорочення переліку видів Червоної книги України є неприпустимим та передчасним.

ЯК КОРОНАВІРУС ВРАЖАЄ ВНУТРІШНІ ОРГАНИ ЛЮДИНИ

Коронавірус SARS CoV-2 в основному вражає нижні дихальні шляхи, тому його головною мішенню стають легені. Проте останнім часом з'явилися численні докази того, що вірус атакує й інші внутрішні органи: серце, судини, нирки, головний мозок та центральну нервову систему, пише DW.

Дослідження, проведені вченими зі США, Італії та Китаю, свідчать про те, що атипова пневмонія може серйозно впливати на роботу серця. Доказом тому стала не тільки висока смертність пацієнтів із супутніми серцево-судинними захворюваннями й високим артеріальним тиском.

Спостереження показали, що у пацієнтів з тяжким перебігом COVID-19 часто підвищується біомаркер крові, що вивільнюється зруйнованими клітинами серцевого м'яза, які відмирають. У багатьох людей, які раніше не відчували проблем із серцем, коронавірусна інфекція також призводила до розвитку міокардиту. Викликані ці ушкодження в роботі серця дією самого коронавірусу або, що ймовірніше, реакцією на інфекцію імунної системи.

Однак серйозні ураження в роботі серця у минулому спостерігалися й у пацієнтів з атиповою пневмонією SARS або близькосхідним респіраторним синдромом MERS, збудниками яких є коронавіруси, подібні за своєю природою із SARS-CoV-2.

Новий коронавірус серйозно вражає легені не тільки під час хвороби COVID-19: часткове зниження їхньої функції спостерігається й у пацієнтів, які видужали. Оглядаючи людей, які виликувалися від коронавірусу, китайські медики виявили у них у легенях так званий симптом «матового скла»: зниження прозорості легеневої тканини, яке свідчить про необоротні ушкодження.

Зараз ведуться дослідження, які повинні встановити, чи не призводить цей симптом до запалення сполучної тканини легенів — фіброзу. При цьому захворюванні еластичність і розтяжність легеневої тканини знижується, порушується дихальна функція та ускладнюється доступ кисню через стінки альвеол легень до кровоносних судин. Фіброз легенів не піддається лікуванню, оскільки рубцювання легеневої тканини необоротне. Але при своєчасному діагностуванні фіброз легенів можна сповільнити, а іноді навіть зупинити розвиток цієї хвороби.

При розтині померлих від COVID-19 пацієнтів патологоанатоми Цюрихської університетської клініки виявили у деяких з них запалення всього клітинного шару на внутрішній стороні кровоносних і лімфатичних судин (ендотелію) різних органів. Вчені дійшли висновку, що новий коронавірус SARS-CoV-2 через рецептори ACE2 призводить до загального запалення ендотелію. Це, своєю чергою, може спричинити серйозні порушення в його мікроциркуляції, які можуть викликати пошкодження в діяльності серця, легеневої емболії і закупорку судин у головному мозку і кишковому тракті. Все це може призвести до відмови роботи внутрішніх органів та смерті пацієнта.

У понад 80 відсотків пацієнтів з COVID-19 спостерігається порушення смакових і нюхових відчуттів. Агевзія (одна з форм

розладу смаку) або аносмія (втрата нюху) виникають на самому початку дії інфекції, й на підставі цих симптомів можна діагностувати ранню стадію захворювання COVID-19.

При класичній гриповій інфекції, спричиненій аденовірусами, порушення нюху і смаку зазвичай з'являються на пізнішій стадії захворювання. Ці специфічні симптоми свідчать про те, що нервова система багатьох пацієнтів також схильна до впливу SARS CoV-2. Як встановили бельгійські вчені, нервові клітини слугують для коронавірусу свого роду воротами в центральну нервову систему. Через закінчення нюхового нерва — першого з черепних нервів, що відповідає за нюхову чутливість, — коронавірус проникає в мозок і доходить до центрів автономного дихання і серцебиття, розташованих у довгастому мозку.

Ще при дослідженні атипової пневмонії SARS та близькосхідного респіраторного синдрому MERS вчені встановили, що коронавіруси здатні проникати через нервові клітини в мозок. Коли в одного з пацієнтів в Японії, зараженого коронавірусом SARS-CoV-2, стався епілептичний напад, йому діагностували менінгіт: запалення оболонки головного мозку, спричинений проникненням коронавірусу в центральну нервову систему. Це дало лікарям з Японії та Китаю привід для побоювань, що у деяких пацієнтів патоген може проникати в стовбур головного мозку і пошкоджувати там дихальний центр. Можливо, саме цим пояснюється раптова зупинка дихання у деяких літніх пацієнтів з COVID-19, які не передували якісь проблеми з дихальними органами на тлі інфекції.

Досі не вдалося точно з'ясувати, чи здатний SARS-CoV-2 провокувати інсульт або підвищувати ризик його розвитку.

Вентиляція легенів, необхідна деяким пацієнтам з особливо важкими симптомами COVID-19, може пошкодити нирки й викликати гостру ниркову недостатність. При пневмонії у легенях часто скупчується велика кількість рідини, і тоді її виводять з організму за допомогою спеціальних медичних препаратів. Однак як побічний ефект вони також послаблюють кровопостачання нирок, і ті більше не здатні виконувати свою очисну функцію. Крім того, при важкому протіканні COVID-19 кров згортається швидше. В результаті в ній можуть утворюватися кров'яні згустки, які блокують судини, а часто і нирки.

Згідно з результатами недавнього дослідження, проведеного в Гамбурзі, при розтині пацієнтів, померлих від COVID-19, у багатьох були виявлені порушення згортання крові, а також артеріальні й легеневі емболії. Деяким пацієнтам також діагностують міні-інфаркти нирок, які розвиваються внаслідок загибелі частини ниркової тканини, викликані закупоркою ниркової артерії. Приблизно у 30 відсотків хворих COVID-19 функції нирки обмежуються настільки, що їм необхідний діаліз. Чи відновляться нирки після одужання, чи ж SARS-CoV-2 викликає їхні довгострокові пошкодження, поки невідомо.

СМЕРТЕЛЬНА НЕБЕЗПЕКА ВОДОПРОВІДНОЇ ВОДИ

Домішки, що містяться у водопровідній воді, містять канцерогени, що викликають розвиток раку.

Вчені дізналися про нову смертельну небезпеку водопровідної води. Про це повідомляє науковий журнал Heliyon.

Фахівці досліджували більше 48 тисяч зразків водопровідної води на всій території США і виявили в ній 22 канцерогенних речовин. Серед них — миш'як, ізотопи радіоактивних радію і стронцію, уран. За словами вчених, вони підвищують ризик розвитку раку.

При цьому фахівці відзначають, що небезпечною може бути навіть та вода, яка відповідає державним стандартам якості. Вірогідність захворіти на рак через таку воду рівнозначна можливості розвитку хвороби через мікрочастинки в повітрі.

Дослідники вважають, що виявлені канцерогенні речовини стали причиною розвитку сотень випадків онкологічних захворювань у період з 2010 по 2017 роки.

За даними BOO3, відсоток захворюваності на рак через домішки у питній воді становить від 1 до 4%. А висока концентрація вмісту миш'яку збільшує цей показник. Так у Бангладеш з цим пов'язані 5-10% смертей від онкології.

РІВЕНЬ ЦУКРУ У КРОВІ ЗНИЖУЮТЬ ТАКІ ПРОДУКТИ

Підвищення цукру в крові провокує порушення обміну речовин, сприяє підвищенню тиску, розвитку атеросклерозу. Тому важливо не тільки контролювати рівень глюкози, але й не допускати її підвищення. Згідно з проведенням дослідження, це можна зробити за допомогою раціону.

Фахівці у сфері натуропатії з'ясували, за допомогою яких продуктів харчування можна зменшити кількість цукру в крові. Такі продукти підійдуть діабетикам, а також людям, у яких підвищений ризик розвитку будь-якого типу цукрового діабету, пише maximum.fm.

На думку фахівців, допоможуть у зниженні цукру фрукти і овочі, насичені пектином (рослинним волокном). Пектин є клітковиною, яка допомагає організму виводити токсини, а також зайву глюкозу. Також вона позитивно впливає на стан кишківника.

Корисний компонент є у буряках, огірках, лимонах. З огірками рекомендується поєднувати кріп, петрушку, коріандр, редиску або ж листя салату. Крім того, експерти рекомендують включити у раціон прянощі. Вони підвищують чутливість організму до інсуліну. Серед прянощів можна віддати перевагу мускатному горіху, гвоздиці. Також піде на користь імбир і кориця.

Це не перше дослідження, яке доводить вплив продуктів харчування на організм. За допомогою правильно підбраного раціону можна підтримувати в нормі не тільки цукор, а й вагу, гарне самопочуття і зовнішній вигляд. Крім того, корисні харчі знижують ймовірність розвитку низки захворювань.

ВОДНА КРИЗА ЯК НАСЛІДОК КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН

Попри те, що навесні Україну заливало дощами, ми стоїмо на порозі водної кризи. Принаймні, північ країни зазнає суттєвих кліматичних змін. І не дивина, що влітку на Чернігівщині вже дозрівають персики, кавуни та дині — городина, яка традиційно вважалась «південною».

Та є й інший бік медалі — міліють ріки, висихають озера й луки. Цьогоріч, за карантинном, українці й не помітили, що в країні не було традиційного для весни водопілля. Наприклад, на Чернігівщині рівень води у Десні знизився до критичних відміток. У жодному місці краю вода не вийшла на заплави, нерестовищ немає, ефект санітарного очищення річки також відсутній.

Фактично Десна живиться виключно з ґрунтових вод. За даними голови Чернігівської ОДА Андрія Прокопенка, нормальним середнім рівнем для Десни вважається позначка 680 см над «нулем» поста. Зараз же метеорологи б'ють на сполох: різниця з нормою на головній водній артерії регіону складає понад 5 метрів. Дощі, яких нарешті дочекалися, поки ситуацію суттєво не змінили. «За 140 років спостережень така ситуація зафіксована вперше.

«Найбільше непокоїть, що влітку, за несприятливих погодних умов — недостатній кількості опадів і надвисоких температурах — вода у Десні може впасти до критичного рівня. За попереднім прогнозом, 50-70 см над «нулем» поста. За більш сприятливих умов — коливатиметься від 120 до 150 сантиметрів», — каже Прокопенко.

Деснянське басейнове управління водних ресурсів намагається максимально зберегти водний баланс в області. Зокрема, за офіційною інформацією відомства, для утримання води в руслах каналів опущені затвори на всіх 1715 водорегулюючих спорудах, які є на балансі управління. На сьогодні обсяг води в 75 каналах річок більш-менш достатній — 10 мільйонів кубометрів. Першочергово забезпечуватиметься питне водопостачання, далі — аграрний сектор.

У Чернігівській ОДА кажуть, що, з огляду на аномальне зневоднення водойм, неабиякої актуальності набуває питання належного оформлення та утримання внутрішньогосподарських меліоративних систем. Раніше вони належали колгоспам і підлягали безоплатній передачі у комунальну власність. Однак переважна більшість цих систем і досі не має відповідної документації та залишається безгосподарською. Це також створює дисбаланс гідротехнічного режиму і призводить до неконтрольованого осушення територій.

Окрім природних, є і рукотворні чинники, які поглиблюють водну кризу на

Чернігівщині. Значної шкоди водоймам завдають стихійні розорення луків та пасовищ при провадженні господарської діяльності в прибережних захисних смугах. «Останнім часом із територіальних громад надходять все більше сигналів про такі незаконні дії. Найбільше порушень Водного та Земельного кодексів України зафіксовано у Менському, Сосницькому та Куликівському районах (з останніх — у селах Максаки та Бірківка). Окремі втручання в охоронні прибережні зони досягають 150-200 гектарів земельної площі. Розоряють не лише у межах Десни, а й малих річок, заплавлених озер. І це — пряма загроза водному балансу в екосистемах області», — каже очільник ОДА.

Щоб запобігти негативним наслідкам для навколишнього середовища, при ОДА навіть створили спеціальну робочу групу з представників Держекоінспекції, Держгеокадастру та Деснянського басейнового управління водних ресурсів. Фахівці детально вивчають ситуацію на територіях, на яких вже зафіксовані порушення. І вже відомо про відкриття кількох кримінальних справ. Та, на жаль, експерти зазначають, що розпочате кримінальне провадження зовсім не означає, що справа дійде до суду, а винні будуть притягнуті до відповідальності. Тож поки що на кліматичні зміни місцеві сільгоспвиробники відреагували зміною культур, які вирощують. Традиційні для цього регіону льон та картоплю замінили на соняшник, кукурудзу, ріпак. Втім, аграрії визнають, що не тільки більш посушливий клімат впливає на такий вибір, а й орієнтація на попит та прибутки.

Уже не вийде назвати Чернігівську область краєм льону та картоплі. Так, керівник ТОВ «Біотех ЛТД» Микола Карпенко (працюють у Сосницькому районі Чернігівщини) розповідає, що зараз для місцевих аграріїв не дивина культивувати культури, які раніше вважалися південними. Вони зараз навіть на півночі дають гарні врожаї. Загалом же очолюване Карпенком підприємство спеціалізується на вирощуванні елітної насіннєвої картоплі, для якої застосовується полив. «Уже понад десять років картопляні поля поливаємо. Спочатку воду брали у лісових ставках поблизу, а зараз (через недостатність) — із Десни. Закупили магістральні труби, насосні станції, поливні системи, і в такий спосіб забезпечуємо крупно крапельний полив картоплі на площі 150 га, хоча починали із 30 га», — розповідає він. За його словами, полив, у першу чергу, зумовлений високими вимогами до стандартів якості насіннєвої картоплі, щоб мати такі — вкрай потрібна достатня кількість вологи.

Микола Карпенко сподівається, що це літо буде дощовим, а не посушливим. «У нас за два тижні вже випали 40 мм опадів, що є нормальною кількістю для весняного періоду. Звичайно, у нижніх шарах ґрунтів відчувається безсніжна зима, а на луках — відсутність повені, але тваринництво зараз розвивається менше, тож не варто бути песимістами», — говорить місцевий аграрій.

До речі, як тільки у травні на болотах Козелецького району з'явилася вода, а до того часу така рослина як калужниця квітла на сухих купинах (що важко уявити тим, хто бачив цвітіння рослини у воді). На-

томість, співробітниця парку дикої природи «Беремицьке», еколог Аріна Зенченко вказує, що зміна клімату вже відчувається на стані сосен — дерева гинуть і випадають від пошкоджень верхівковим короїдом. Саме недостатність вологи робить дерева уразливими до шкідників.

Якщо не буде дощів, а клімат півночі більше нагадуватиме південь України, може зникнути і вільха. Адже для її росту потрібна болотиста місцевість. «Подальша вирубка лісів спричинятиме більш суттєві зміни в екосистемі нашої території. Поряд з рослинами будуть зникати і різні види тварин. Звісно, звільнені екологічні ніші будуть займатися іншими видами флори і фауни», — розповідає вона.

Людям теж доведеться пристосовуватися до нових умов життя, і полив полів, селянських городів може стати не винятком, а правилом на Поліссі. Загалом, гідрологічний баланс на Чернігівщині визначається багатьма чинниками, а рівень води в Десні залежить, у тому числі, від стану Брянських лісів Російської федерації, де річка, власне, починається. Однак зрозуміло, що неконтрольована вирубка лісів (під час поїздки областю ви зустрінете не менше десятки лісовозів з кругляком, попри те, що зараз триває активна боротьба з незаконними рубками), наслідки осушення боліт, розорювання прибережних смуг дає негативні наслідки для водозабезпечення регіону. Все це призводить до змін клімату. Як результат — безсніжна зима, абсолютна відсутність повені, пилові бурі в регіоні... Все це — перші тривожні дзвіночки, які примушують замислитися і щось змінити у своїй діяльності.

Рівень ґрунтових вод теж стає критичним. Про це свідчить відсутність води у сільських колодязях під час спекотного літа. Жителі Чернігова поки залишаються у виграшному становищі, оскільки водопостачання обласного центру здійснюється з артезіанських свердловин. А ось мешканці сіл найближчими роками почнуть страждати. Та й водопостачання столиці теж може зазнати змін, оскільки значна частина води для мегаполісу береться саме з Десни.

Ірина Синельник, Чернігів

ВЕЛИКІ ПРОБЛЕМИ РІЧОК УКРАЇНИ

Через будівництво безлічі гідроспоруд, в тому числі Канівської ГЕС, річка Дніпро перетворилася на «фрагментований водний ресурс». Таку думку висловила голова Всеукраїнської екологічної ліги Тетяна Тимочко, передає «Обозреватель».

«Річка Дніпро, яка була нашою найбільшою артерією, втратила своє значення як річки. Це фрагментований водний ресурс, перегороджений дамбами, гідроспорудами, ГЕС», — заявила вона. У цьому контексті еколог підкреслила, що будівництво гідроспоруд в Україні з самого початку було ризикованим і з точки зору безпеки не мало жодної перспективи.

«Ми маємо великі проблеми з річками України. Вони втрачають течію, відбувається замулення, зміна гідрологічного режиму, це призводить до погіршення якості води. Ми втрачаємо річки через ці гідроспоруди», — сказала Тимочко. Вона додала, що будівництво Канівської гідроакумулюючої електростанції (ГАЕС) на річці Дніпро в десять разів збільшить ризики, які існують на сьогоднішній день.

ТРОПІЧНІ ЗАЙДИ В ЯПОНСЬКОМУ МОРІ ЧЕРЕЗ АЕС

Тропічні риби та інші види змогли заселити невелику прибережну зону в Японському морі завдяки викидам з прилеглої атомної електростанції. Тепла вода з АЕС нагріває воду в океані, роблячи можливим виживання тропічних видів, пише НВ із посиланням на New Scientist.

З 2004 року Рейджена Масуда з Кіотського університету і його колеги щозими проводять підводні зйомки на трьох прибережних ділянках біля Кіото. Один з цих майданчиків нагрівається водою, використовуваною для охолодження АЕС Такахама, підтримуючи температуру води взимку близько 13,6 °C. Там дайвери побачили як більше риби в цілому, так і більшу різноманітність видів, включаючи тропічні види, такі як Pomacentrus coelestis і Stethojulis interrupta.

«Морських їжаків розплодилося дуже багато, оскільки навколо не було хижаків», — каже Масуда. Ці тропічні види не були помічені на двох інших ділянках, хоча зимові температури були лише незначно нижче, на 12,3 та 11,7 °C.

У лютому 2012 року роботи на атомній станції були припинені через катастрофу на Фукусімі. Зимові температури води в місці занурення впали на 3 °C до 10,6 °C, і всі тропічні види зникли. Під час зйомок незабаром після припинення водолази бачили вмираючих риб і морських їжаків. У 2017 році два з чотирьох блоків на АЕС були перезапущені, і тропічні види поступово повертаються.

Масуда вважає, що результати показують, що зимові температури води в регіоні трохи нижче критичного рівня, необхідного тропічним видам для виживання. У зв'язку з глобальним потеплінням температура води навколо помірних районів Японії швидко зростає, а це значить, що тропічні види скоро зможуть колонізувати великі райони узбережжя, що різко змінить прибережні екосистеми.

«Власники магазинів для дайверів можуть бути раді такій зміні. Рибалки — ні. Риби в помірних водах мають кращу комерційну цінність, оскільки вони набагато смачніші», — каже Масуда. Результати

показують, що глобальне потепління різко змінить морські екосистеми навколо помірних районів Японії протягом наступних кількох десятиліть. Проте, у водах, температура яких не знаходиться поблизу критичного рівня, подібне збільшення може мати набагато менший ефект.

Наприклад, дослідження в тропічних водах навколо Тайваню не виявили жодних доказів того, що тепліша вода від атомних станцій впливає на популяції риб.

ОДНЕ З НАЙБІЛЬШИХ МІСТ КИТАЮ ЗАБОРОНИЛО ЇСТИ СОБАК І КОТІВ

У п'ятому за розміром місті у Китаї, у якому проживає 13 млн осіб, Шеньчжень законодавці заборонили їсти домашніх тварин. Уряд ухвалив таке рішення через пандемію коронавірусу.

Активісти назвали «історичною подією», яка ознаменувала переломний момент у захисті тварин у Китаї. Щорічний фестиваль собачого м'яса у Юйліні є одним з найбільш суперечливих фестивалів їжі в Китаї, і на ньому тисячі собак жорстоко вбивають, знімають шкуру і готують для місцевих жителів.

«З огляду на те, що Шеньчжень ухвалив історичне рішення стати першим містом материкового Китаю, який заборонив споживання м'яса собак і кішок, це дійсно може стати переломним моментом, який допоможе покласти край цій жорстокій торгівлі, в якій щорічно гинуть близько 10 млн собак і 4 млн кішок», — зазначив фахівець з політики Китаю в галузі захисту тварин Humane Society International Пітер Лі.

Згідно з документом, дев'ять видів домашньої худоби придатні для вживання в їжу: свині, корови, вівці, осли, кролики, кури, качки, гуси і голуби. Жителям також дозволено вживати рибу та інших морських тварин.

«У природі так багато видів тварин. Тільки в нашій країні існує понад 2000 охоронюваних видів диких тварин. Якщо

місцевий орган влади почне складати список диких тварин, яких не можна їсти, він буде занадто довгим», — сказали чиновники.

ЗА 30 РОКІВ КОМАХ НА ЗЕМЛІ ПОМЕНШАЛО НА ЧВЕРТЬ

Проведене нещодавно дослідження свідчить про скорочення популяції комах майже на чверть упродовж 30 років. Утім, екологів тішить те, що прісноводні комахи демонструють зростання популяції.

Проведене співробітниками двох німецьких університетів дослідження засвідчило катастрофічне скорочення популяції комах у світі. Результати роботи, проведеної фахівцями Університету Галле-Віттенберг та Лейпцизького університету. Учасники дослідження запевняють, що впродовж 30 років було втрачено близько 24 відсотків популяції комах.

Проведене дослідження названо «найбільшим натепер дослідженням» зміни чисельності комах у 1676 місцях у світі. У ньому зокрема вказується на різке зменшення популяції комах, що мешкають на суходолі. Причиною такого раптового скорочення чисельності наземних комах, на думку дослідників, стало руйнування середовища проживання цих істот. Тут, на погляд учених, найбільш негативну роль відіграла урбанізація, що спричинила знищення ареалів цих видів у дикій природі.

Приміром, такі представники наземних комах як коники, мурахи і метелики продемонстрували щорічне скорочення чисельності в один відсоток. А за 75 років популяція цих видів комах скоротилася приблизно на 50 відсотків, констатували дослідники.

Особливо різке скорочення чисельності комах зафіксовано в США та Німеччині. Приміром, на Середньому Заході США популяції комах скорочувалися на чотири відсотки щороку насамперед унаслідок втрати ними їжі і ареалів мешкання.

«Якщо й надалі такими темпами триватиме скорочення ареалів комах, то це матиме катастрофічні наслідки для екосистем і для людини. Комахи — запилювачі, природні вороги шкідників, сприяють процесам гниття, а крім того, вони просто критично важливі для функціонування всіх екосистем Землі», — застеріг в інтерв'ю інформагенції АР співробітник Мічиганського державного університету Нік Хаддад, який вважається знаним експертом у галузі вивчення метеликів.

Українська служба DW

СМАКОТИНКА

Солодкий фруктовий салат

Склад: 2 апельсини, 2 банани, 2 ківі, виноград (кількість за бажанням), гранатові зерна (кількість за бажанням), лимонний сік, мед.

Приготування: Усі фрукти миємо. Очищуємо апельсини, банани, гранат і ківі від шкірки. Апельсини розбираємо на часточки і нарізаємо крупними шматочками. Банани нарізаємо кружечками, ківі — шматочками, виноград — половинками.

Висипаємо фрукти в салатницю, вичавлюємо туди ж сік 1/4 лимона і заправляємо медом за смаком. Усе ретельно перемішуємо.

Для прикрашання посипаємо салат зверху гранатовими зернами. Фруктовий салат подається на стіл відразу після приготування.

